Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1890603
Steller: J. van Leeuwen
Datum commissie: 5 oktober 2021
Datum raadsvergadering: 26 oktober 2021

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: M. van der Ven
E-mail: jen.van.leeuwen@hoorn.nl

Onderwerp
"Transformatievisie JeugdzorgPlus 2023 en verder"

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	1890603 "Transformatievisie JeugdzorgPlus 2023 en verder"
2	1890603 brochure JeugdzorgPlus
3	
4	
5	

De raad besluit
De: "Transformatievisie JeugdzorgPlus 2023 en verder" vast te stellen, waarvan de speerpunten zijn:

1. het voorkomen van gesloten plaatsingen;
2. het gecontroleerd afbouwen van gesloten plaatsingen;
3. het bevorderen van de uitstroom in de geslotenheid.

Samenvatting
Op 4 februari 2023 loopt het contract van de JeugdzorgPlus (gesloten jeugdhulp) af. In 2022 zullen de achttien gemeenten in Noord-Holland Noord een inkooptraject starten voor JeugdzorgPlus in de periode vanaf 4 februari 2023. Om de kaders mee te geven voor het inkooptraject in 2022 is het bijgevoegde visiedocument opgesteld.
Het raadsvoorstel om het visiedocument vast te stellen is een regionaal voorstel dat voorbereid en afgestemd is door de achttien gemeenten van Noord-Holland Noord. Er is op 30 juni 2021 een regionale raadsledenbijeenkomst geweest. Tijdens deze bijeenkomst is de visie toegelicht.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Het bovenregionale contract voor de levering van JeugdzorgPlus loopt op 4 februari 2023 af en kan juridisch niet verlengd worden.

Belang
Het is belangrijk dat de achttien colleges van Noord-Holland Noord tijdig de juiste door de gemeenteraden vastgestelde kaders meekrijgen voor de start van het inkooptraject JeugdzorgPlus.

Centrale vraag
Welke kaders wil de gemeenteraad stellen bij de inkoop van JeugdzorgPlus voor de periode vanaf 2023?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Jeugdigen die JeugdzorgPlus nodig hebben krijgen vanaf 2023 de juiste JeugdzorgPlus waarbij het doel is dat deze JeugdzorgPlus vanaf 2030 niet meer in geslotenheid plaats zal vinden.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit voorstel levert geen bijdrage aan de duurzaamheidsambitie.

4. Kaders

Jeugdwet
Binnen de Jeugdwet (artikel 2) is de gemeente verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van JeugdzorgPlus.
Wet dualisering gemeentebestuur
In de Wet dualisering gemeentebestuur is vastgelegd dat de gemeenteraad een kaderstellende en controlerende rol heeft.
Bovenregionale inkoopstrategie JeugdzorgPlus Noord-Holland Noord
De in 2018 door het college vastgestelde bovenregionale inkoopstrategie op JeugdzorgPlus Noord-Holland Noord.

5. Argumenten

Inleiding
De Jeugdwet bepaalt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het aanbieden van gesloten jeugdhulp. In die zin moet de gemeente zorgen dat dit aanbod van JeugdzorgPlus voor de inwoners beschikbaar is. Omdat er relatief weinig kinderen gebruik hoeven te maken van dit aanbod is al in 2018 besloten om dit aanbod gezamenlijk met de andere gemeenten van Noord-Holland Noord in te kopen. De raad heeft een wettelijke kaderstellende taak. De raad stelt de kaders vast die als basis dienen voor de inkoopstrategie van JeugdzorgPlus vanaf 2023. Omdat gesloten jeugdhulp aangetoond schadelijk is voor kinderen zijn deze kaders gebaseerd op de drie speerpunten:

1. het voorkomen van gesloten plaatsingen;
2. het gecontroleerd afbouwen van gesloten plaatsingen;
3. het bevorderen van de uitstroom uit de geslotenheid.

Het doel is daarbij dat in 2030 zo min mogelijk kinderen gesloten jeugdhulp krijgen.
Om dit doel te bereiken is samenwerking nodig met de jeugdrechtketen, het onderwijs en overige ketenpartners zoals de jeugdhulpaanbieders en de gemeenten. Het gaat hier om een gezamenlijke verantwoordelijkheid, omdat gemeenten zelf geen gesloten plaatsing kunnen opleggen, dat doet immers de rechter. Om instroom te beperken is het nodig om met elkaar te onderzoeken welke alternatieven nodig zijn om inzet van een gesloten machtiging te voorkomen. Daarnaast kunnen gemeenten een grotere regierol pakken in het doorontwikkelen van passende alternatieven van lichtere vormen van jeugdhulp om JeugdzorgPlus te voorkomen én om uitstroom te bevorderen.
Tevens is er nog een slag te slaan met betrekking tot de financiering van het onderwijs in en rondom JeugdzorgPlus. De financiering vanuit het ministerie is niet faciliterend aan de afbouwbeweging die gemaakt zal moeten worden. Op dit moment loopt er op Noord-Holland niveau een lobby richting het Rijk voor een beter passende financieringssystematiek.
De visie op JeugdzorgPlus is daarmee breder dan de geslotenheid zelf, daar het aan gemeenten de opdracht meegeeft om een passend voorliggend jeugdhulpveld te hebben wil deze afbouw verantwoord plaatsvinden.

De "Transformatievisie JeugdzorgPlus 2023 en verder"
In de transformatievisie wordt gesteld dat zolang de JeugdzorgPlus beschikbaar moet zijn de gemeenten in Noord-Holland Noord binnen de kaders van de Jeugdwet de JeugdzorgPlus zo open

mogelijk gaat organiseren omwille van de jeugdige. Tegelijkertijd wordt de JeugdzorgPlus binnen de transformatievisie als een time-out-voorziening gezien waar de jeugdige zo kort mogelijk verblijft. Bij het stapsgewijs afbouwen van JeugdzorgPlus hoort de ontwikkeling van passende alternatieven gericht op de situatie van de jeugdige. Deze ontwikkeling moet zowel binnen de JeugdzorgPlus plaatsvinden als binnen de voorliggende vormen van jeugdhulp.
De "Transformatievisie JeugdzorgPlus 2023 en verder" leidt tot de volgende transformatiedoelen voor de inkoopvisie en de verwervingsstrategie:

1. De afbouw van gesloten jeugdhulp in 2023 door een ombouw naar gespecialiseerde ambulante en verblijfsvoorzieningen (met JeugdzorgPlus expertise);
2. De herstel- en ontwikkelingskansen van jeugdigen in een gesloten voorziening maximaliseren;
3. Een integratie van expertise rondom een jeugdige van (in-)formeel netwerk tot professionele voorzieningen.

Deze kaders worden verwerkt in een door de colleges vast te stellen inkoopvisie en inkoopstrategie op basis waarvan het inkooptraject voor JeugdzorgPlus kan worden uitgevoerd in 2022.

De 'Transformatievisie JeugdzorgPlus 2023 en verder" in relatie tot "Een thuis voor Noordje'.
Op Noord-Holland niveau is geconcludeerd dat voor sommige zorgvormen de samenwerking op een breder niveau moet worden vormgegeven om voorzieningen beschikbaar te houden in onze provincie. Dit geldt voor de JeugdzorgPlus aangezien er een relatief klein aantal jeugdigen gebruik maakt van deze zorg en op Noord-Holland niveau de ambitie is uitgesproken om dit aantal verder te laten dalen. In het bovenregionaal plan 'Een thuis voor Noordje' werken jeugdhulpregio's, het onderwijs, gecertificeerde instellingen en zorgaanbieders met elkaar samen om alle jeugdigen die JeugdzorgPlus nodig hebben op te vangen binnen de eigen provincie en voorzieningen te ontwikkelen voor de zeer specialistische doelgroep. De regio's in Noord-Holland willen daarmee voorkomen dat deze jeugdigen ver buiten de provincie worden geplaatst. "Transformatievisie JeugdzorgPlus 2023 en verder" en het bovenregionale plan 'Een thuis voor Noordje' sluiten hiermee op elkaar aan.
Daarnaast worden landelijke ontwikkelingen nauwgezet gevolgd om aansluiting te behouden tussen regionaal beleid en landelijke ambities.

6. Maatschappelijk draagvlak

Op 28 mei 2021 is een informerende themabijeenkomst georganiseerd voor raadsleden , adviesraadsleden/participatieraadsleden en overige betrokkenen. Vervolgens zijn er meerdere individuele gesprekken gevoerd met gecertificeerde instellingen, ervaringsdeskundigen, zorgaanbieders, onderwijs en de wetenschap over de uitgangspunten van de visie. Deze uitgangspunten zijn verder uitgewerkt in de concept transformatievisie die in raadsinformatiebijeenkomsten besproken is op 30 juni en 7 juli.
Voor de gemeente Hoorn zijn via de jeugdhulpaanbieders die JeugdzorgPlus uitvoeren/uitgevoerd hebben in de regio ervaringsdeskundigen afkomstig uit de gemeente Hoorn benaderd om feedback te geven op de 'Transformatievisie JeugdzorgPlus 2023 en verder". Vanuit deze ervaringsdeskundigen is gevraagd vooral aandacht te hebben voor de kwaliteit van de JeugdzorgPlus en van het niveau van het te bieden onderwijs.
In de regio West-Friesland zal in september een Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) worden gevoerd over de onderliggende visie. In de maand juni 2021 heeft een REA plaatsgevonden over de concept Transformatievisie. Het advies uit de overleggen met het onderwijs in de breedste zin is reeds verwerkt in de visie.

7. Financiële consequenties

Met dit voorstel wordt de transformatievisie ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Verwacht wordt dat de gecontroleerde afbouw van JeugdzorgPlus een verschuiving in de kosten teweeg gaat brengen. De inzet van deze (duurdere) zorgvorm wordt voorkomen door passende alternatieve voorliggende

zorgvormen door te ontwikkelen. Er wordt een impuls gegeven en een opdracht aan de aanbieder om proactief te participeren in het voorkomen van instroom. Hiermee wordt een dalende instroom in JeugdzorgPlus verwacht.
Tegelijkertijd zullen de meest kwetsbare jeugdigen intensieve vervolghulp nodig hebben om een stabieler toekomstperspectief te krijgen. De beweging naar kleinschaligheid zal ook de nodige investeringen met zich meebrengen.
Op termijn wordt verwacht dat de uitgaven van zwaardere jeugdhulp afnemen en dat uitgaven in andere vormen van jeugdhulp (en eventueel lokale, vrij toegankelijke jeugddomein) toenemen, omdat er een verschuiving plaatsvindt. De kosten nemen naar waarschijnlijkheid eerder af door een dalende instroom. Deze beweging wordt reeds duidelijk uit de cijfers van de JeugdzorgPlus: steeds minder jeugdigen komen in geslotenheid terecht. Omdat de kosten voor jeugdzorg worden verantwoord op totaal niveau zal dit voorstel naar verwachting niet leiden tot aanpassingen in de begroting.

8. Communicatie

Alle betrokkenen bij de totstandkoming van de transformatievisie worden geïnformeerd over de vaststelling van de transformatievisie door de achttien gemeenteraden.

9. Realisatie

Na vaststelling van de transformatievisie door de gemeenteraden van de achttien gemeenten van Noord-Holland Noord worden de ambities en doelen verwerkt in een inkoopvisie en verwervingsstrategie. Deze worden in het eerste kwartaal van 2022 vastgesteld door de colleges van de achttien gemeenten en vervolgens uitgewerkt in documenten waarmee de JeugdzorgPlus verworven kan worden.

Hoorn, 7 september 2021

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester